

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	32550 Середня освіта. Історія, правознавство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

26.04.2024 р.

Справа № 0630/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Москаленко Олена Іванівна,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Юрій Громик – представник ЗВО,
Хлібовська Ганна Миколаївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32550
Назва ОП	Середня освіта. Історія, правознавство
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В ОП в контексті «Орієнтація освітньої програми» зокрема зазначено: «Звернена увага на громадянознавчий компонент та методика навчання історії і правознавства у закладах загальної середньої освіти та закладах фахової передвищої освіти». Однак, компетентності, зокрема ФК і ПК, а також РН та ПРН стосуються лише історії та правознавства, методики історії та методики правознавства, і не стосуються/ не охоплюють «громадянознавчий компонент», а саме – формування у майбутніх вчителів навичок розвивати в учнів медіаграмотність, емоційний інтелект та інші аспекти «громадянознавчого компоненту», передбачені Державним стандартом базової середньої освіти (Додатки 17, 18 <http://surl.li/tcte>). Не можемо погодитися з тим, як ЕГ інтерпретувала «Особливість програми», визначену в самій ОП. На с.4 Звіту ЕГ вказано: «Унікальність ОП визначається включенням комплексу ОК, які забезпечують формування професійних компетентностей здобувачів освіти, що створює можливість викладання за шкільними курсами Історія України, Всесвітня історія, Основи правознавства, Громадянська освіта в ЗЗСО, закладах фахової передвищої освіти». Таке бачення унікальності є ширшим, ніж формулювання в ОП, в якому не вказуються назви курсів, немає і вказівки на курс Громадянська освіта, тим більше, що аналіз змісту ОП не дає підстави стверджувати, що на ОП забезпечується підготовка до викладання курсу Громадянська освіта.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

РН та ПРН, визначені в ОП, загалом відповідають вимогам НРК для першого (бакалаврського) рівня, зокрема охоплюють: «Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять..»; «спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово»; «здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії» тощо. Переліки компетентностей, РН та ПРН в ОП також релевантні до таких переліків у Професійному стандарті вчителя. Разом з тим зазначимо, що серед 11-ти Предметних компетентностей лише одна прямо стосується правознавства, а саме методики навчання правознавства – ПК11 «Знання наукових основ методики навчання правознавства, організації процесу пізнання школярів». Ще одна ПК3 «Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, правознавства, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу» стосується передусім історії і частково

правознавства, та й то лише понятійного апарату. При цьому, у переліку РН є РН7 «Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності». Очевидно, «знання основ фундаментальних наук» охоплюють і юридичні знання, однак, в цій частині РН7 не корелює з компетентностями. Формулювання ПРН7 «Знає зміст шкільних курсів історії, правознавства, основ громадянського суспільства,..» є некоректним щодо курсів (їх назв), зміст яких мають знати здобувачі. Так щодо правознавства – у ЗЗСО вивчаються не курси, а навчальні предмети – Основи правознавства 9 клас та Правознавство 10-11 класи, зміст яких суттєво відрізняється. Щодо «основ громадянського суспільства» – у ЗЗСО немає такого курсу, принаймні серед обов'язкових, можливо йдеться про інтегрований курс «Громадянська освіта» 10 клас. У переліку компетентностей та РН і ПРН лише один раз в РН3 «... класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти» вказується на рівень закладу освіти, до роботи в якому здійснюється підготовка на ОП. При цьому, Професійна кваліфікація на ОП – «Вчитель історії та правознавства закладу загальної середньої освіти, викладач закладу фахової передвищої освіти».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структура змісту ОП не є достатньо логічною та обґрунтованою, насамперед в частині підготовки вчителя правознавства. Так, ОК9 «Основи права» вивчається у 1-му семестрі і лише оглядово/поверхово охоплює всі галузі права України, що недостатньо для підготовки вчителя правознавства. Окремі галузі права на ОП не вивчаються. Деякі питання галузевого права (з орієнтацією на програму навчального предмета Основи прав-ва, 9 клас) розглядаються в ОК7 «Вступ до спеціальності», що не є логічним й обґрунтованим. Не піддаючи сумнівам важливість змісту ОК13 «Констит-прав засади захисту дітей», ГЕР зазначає, що права дітей та механізми їх захисту – лише одна-дві теми у змісті шкільного правознавства та громадянської освіти. При цьому на вивчення ОК13 відведено 6 кр, а на вивчення усіх галузей права в рамках ОК9 – 5. Зміст ОК22 «Основи громадянського суспільства» (4 кр) повністю дублює окремі теми з ОК9 (щодо форм правління та політичного устрою, засад демократії, прав людини, виборів та виборчих систем), а також зміст ОК13 в частині прав людини та механізмів їх захисту. При цьому в силабусі ОК22 зазначено, що вона забезпечує дев'ять ЗК, шість ФК, чотири ПК, вісім РН та сім ПРН, що не можуть бути забезпечені змістом цієї ОК, як наприклад, ПК10 «Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду» чи ПРН1 «Усвідомлює цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, стійко прагне до набуття та вдосконалення професійних компетентностей». Отже, ГЕР вважає, що повноцінна теоретична підготовка вчителя правознавства на ОП не забезпечується. У Відповіді ЗВО зазначено: «питання становлення держави, історії права містяться в ОК 9, 19, 25, 27, 33, 37». Однак, розгляд питань становлення держави та історії права: 1) не забезпечує підготовку вчителя до викладання галузевого права; 2) ці питання не передбачаються програмою Основи прав-ва для 9 кл, а у програмі Правознавство профільний рівень (10-11) вивчаються лише у рамках Темі 1 Розділу 1. Щодо методичної підготовки ГЕР зазначає. ОК26 «Методика навчання правознавства» містить теми, які прямо не стосуються навчання прав-ва: Новели освітнього законодавства у галузі ЗСО; Нові завдання та нові ролі вчителя в контексті реалізації Концепції НУШ; Особливості навчання дитини в інклюзивному класі. Окрім того, ці теми вивчаються і в ОК7 «Вступ до спеціальності», ОК20 «Педагогіка». Не є логічно обґрунтованою і структура ОК26 МНП, так, у темі 5 є питання: «Календарно-тематичне планування шкільного курсу «Основи правознавства». Побудова, освітньо-виховні завдання та особливості цього курсу», і лише у темі 7 – «Характеристика навчальної програми з основ правознавства 9 клас», при тому, що календарно-тематичне планування та визначення завдань і особливостей шкільного правознавства може здійснюватися лише на основі навчальної програми, тому спочатку слід вивчити тему Характеристика навч програми і лише потім тему Календарно-тематичне планування.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

До 2.2. ОК7 «Вступ до спеціальності», ОК20 «Педагогіка», ОК26 «Методика навчання прав-ва», ОК32 «Методика навчання історії» орієнтовані на підготовку вчителя ЗЗСО і не передбачають підготовку викладача ЗФПВО, що мало би передбачатися з урахуванням професійної кваліфікації на ОП. ГЕР не може погодитися з ЕГ (Звіт, с.4) у тому, що «Наявні в ОП ОК дають змогу випускникам також викладати шкільний предмет «Громадянська освіта». Так цей курс <http://surl.li/ctvch> містить теми (Ідентичність; Соціалізація особистості; Самореалізація і розвиток; Ефективна

комунікація; Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти; Комунікація, інформація, медіа; Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага, тощо) підготовка до викладання яких на ОП не здійснюється, відповідних ОК/ тем у змісті ОП немає. ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ щодо Матриць відповідності, а також констатує, що на ОП є ОК, які забезпечують мінімум або взагалі не забезпечують окремі групи компетентностей та РН/ ПРН. Наприклад, щодо ОК2 Фізичне виховання. У Матриці відповідності ЗК до ОК зазначено, що ОК2 забезпечує – ЗК2 Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності; ЗК5 Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів); ЗК6 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. У Матриці відповідності ФК до ОК вказано, що ОК2 забезпечує: ФК3 Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів; ФК5 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання; ФК6 Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. Згідно з Матрицею відповідності РН до ОК, ОК2 Фізичне виховання забезпечує наприклад РН1 Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів, тощо. Очевидно, що ОК2 не може забезпечити вказані у матрицях компетентності та РН і ПРН. Згідно з Матрицею відповідності ПК до ОК, ОК2 Фізичне виховання не забезпечує жодної ПК, як і ОК5 Логіка та ОК11 Охорона життя і діяльності учасників освітнього процесу. Виходячи з Матриці відповідності ФК до ОК, жодної ФК не забезпечують також ОК30 Історико-краєзнавча практика та ОК38 Історія світової культури.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Зауваження ЕГ (Звіт, с.6-7), що «на вкладці ОП Середня освіта. Історія, правознавство денної форми навчання (<http://surl.li/qwdds>) 9.03.2024 р. не було переліку ВОК (він з'явився під час проведення експертизи), так само як і на вкладках низки ОП університету, що є порушенням термінів зазначених в Положенні ВНУ, й може ускладнити здобувачам формування ІОТ», може бути знято з урахуванням пояснень ЗВО. Оскільки ЗВО не надало пояснень щодо зауваження ЕГ (Звіт, с.6-7), що «.. були випадки зміни обраного ОК на початку семестру його вивчення та приєднання до іншої, вже сформованої групи. ... це порушення університетського положення де зазначено, що «не допускається зміна обраних освітніх компонентів після початку навчального семестру», це зауваження щодо порушення локального акту ЗВО залишається.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Аналіз Силабусу ОК26 Методика навчання правознавства дає підстави стверджувати, що у процесі вивчення цієї ОК не передбачається виконання практичних завдань, як наприклад розробити план-конспект уроку, що є чи не найважливішим умінням вчителя. В ОК32 «Методика навчання історії» такі практичні завдання передбачені (що заслуговує на позитивну оцінку), як от: «Розробити методику формування понять: «шляхта», «рабовласник», «держава», «культура»; «На основі конкретного історичного матеріалу підготувати такі види бесіди: аналітичну; заключну, вступну». Відсутність практичних завдань в ОК26 значно ускладнює /унеможлиблює формування предметно-методичних умінь і навичок вчителя правознавства, зокрема передбачених РН4 «Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів»; РН5 «Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі»; РН9 «Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності» тощо. У своїй відповіді ЗВО ще раз навели окремі теми силабусу ОК32. ГЕР зазначає, що перелік методик і технологій, які вивчаються здобувачами, не означає, що здобувачі виконують певні практичні завдання, вказівки на виконання конкретних завдань у наведених темах (Тема 10. Компетентнісний урок з основ пра-ва; Тема 8. Інноваційні технології навчання прав-ва; Тема 12. Методика формування правових понять) відсутні. У ВСО с.10 зазначено: «Педагогічна практика відбувається в ЗЗСО, ЗФПО у 7 і 8 семестрах. У 7 сем – в 5–7 класах за програмами НУШ. У 8 сем – з шкільних курсів Історія України, Всесвітня історія, Основи прав-ва, Громадянська освіта у 8-11 класах ЗЗСО та групах учнів у ЗФПО». У Звіті ЕГ с.7 зазначено: «Базами педагогічної практики є наукові установи, ЗЗСО та ЗФПО регіону». Однак, у програмі Педагогічної практики немає вказівки на те, що вона проходить також і в ЗФПО, відсутня диференціація завдань залежно від виду закладу чи рівня освіти навчання, не конкретизовано обсяг завдань – скільки уроків та виховних заходів має провести практикант. Звітна документація з педагогічної практики, надана на запит ЕГ, лише частково корелює з ВСО, де вказано, що у 7 семестрі студенти проходять практику у 5-7 класах, а у наданому щоденнику з практики зазначено, що студентка, яка проходила практику у 7 семестрі (з 06.10. по 24.11.2023) провела 6 уроків з історії України, 4 уроки з всесвітньої історії та 2 уроки правознавства, у той час, як «Основи правознавства» вивчаються у 9-ому класі, а студенти в 7 семестрі проходять практику у 5-7.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

До 2.5. У Відповіді ЗВО зазначає, що «Диференціації у проведенні педагогічної практики в ЗЗСО та ЗФПО немає, позаяк йдеться про надання обов'язкової загальної середньої освіти учням і здобувачам освіти в ЗФПО, адже всі вони здають НМТ за єдиною програмою. У силабус ОК Педагогічна практика в пункті 4. Оцінювання процесу проходження практики вказано проведення уроків з історії, основ правознавства, громадянської освіти (10), виховних заходів; проведення виховного заходу з історії / правознавства». Однак, у зауваженні йдеться про необхідність диференціації завдань для базової та старшої школи, окрім того, незрозуміло, як розподіляється загальна цифра – 10, скільки

конкретно уроків і з яких предметів/курсів має провести практикант і чи зрозуміло це йому/їй? У Відповіді ЗВО також зазначили: «Матеріали практики, які були надані на запит ЕГ, стосувалися редакції ОП 2021 р., згідно з якою практика проходила лише в 7 семестрі. За ОП 2023 р. здобувачі освіти практики ще не проходили». Однак, ГЕР зазначає, що це не знімає зауваження щодо змісту цієї практики, окрім того, під час акредитації враховується вже накопичена практика освітньої діяльності на ОП, а не та, яка планується. Щодо ОК24 Психолого-педагогічна практика, у ЗВО розроблено відповідні Методичні рекомендації, загальні для всіх педагогічних спеціальностей, без врахування їх специфіки. Так в контексті переліку «Види (форми) індивідуальних завдань» зокрема зазначено – «відвідування уроків з різних предметів». Програму/силабус цієї практики ГЕР не знайшли ні в кабінеті АС, ні на сайті ЗВО. Однак, відповідно до п.5.4.3 Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/sdume>) «Зміст практики визначається силябусом практики», безпосередньо «Силябусом психолого-педагогічної практики». Щодо цього зауваження ГЕР у Відповіді ЗВО пояснень немає.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

У рамках аналізу відповідності ОП до цього підкритерію ЕГ (Звіт, с.8) також вказує на порушення вимог законодавства: «Аналізуючи розклад занять здобувачів освіти заочної форми навчання, було з'ясовано, що в межах однієї 2 тижневої денної сесії відбувалося проведення навчальних занять і проведення форм контролю (заліки та іспити), що є порушенням статті 49 п.3 Закону України Про вищу освіту де чітко зазначено що «тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць». ЕГ рекомендує привести графік навчального процесу та розклад здобувачів ОП заочної форми навчання до норм законодавства». Загалом у рамках аналізу відповідності ОП до критерію 2 ЕГ двічі вказує на порушення законодавства (локальні акти ЗВО є його частиною). ГЕР також констатує недотримання локальних актів ЗВО в контексті аналізу відповідності ОП до підкритерію 2.5. ГЕР зазначає, що невідповідність ОП та освітньої діяльності на ОП до вимог законодавства є критичними зауваженнями. Так, відповідно до п.4 ч.1 ст.1 Закону України «Про вищу освіту», «акредитація ОП – оцінювання ОП та/або освітньої діяльності ЗВО за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення ЯВО», у свою чергу, «ЯВО – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам ВО, ...» (п.23 ч.1 ст.1 Закону України «Про вищу освіту»). У своїй відповіді ЗВО зазначає: «З наступного навчального року при формуванні графіку освітнього процесу будуть внесені зміни (прийняте відповідне рішення)».

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

У Звіті, с.5 ЕГ констатує, «що на ОП здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою освіти, згідно існуючого положення». ГЕР не може погодитися з таким твердженням хоча б тому, що відповідно до п.4 Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти <http://surl.li/mgctd> «Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у: 1) навчальному плані для дуальної форми: як зміна розподілу загального обсягу кредитів ЄКТС за формами організації освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження); шляхом введення ОК (дисциплін, практик, курсових робіт/проектів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача; 2) програмах дисциплін – як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися викладачами закладу освіти на робочому місці у роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо». Однак, інформації про відповідні зміни в навчальному плані та програмах ОК не надано ні у ВСО, ні у Звіті ЕГ. ГЕР погоджується із ЕГ (Звіт, с.5) «що в назві університетського Положення міститься юридично не обґрунтоване словосполучення «елементи дуальної освіти».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

На сайті ЗВО викладено Правила прийому 2023 <http://surl.li/jdsvt> зокрема і Спеціальні умови участі у вступній компанії <http://surl.li/lkhfl> що важливо для цієї ОП, оскільки Передумовами вступу на ОП визначено: «повна загальна середня освіта, молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр». Однак, ні у ВСО, ні у Звіті ЕГ не надано інформації, яким чином/ в якому обсязі відбувається перезарахування кредитів/ балів/ оцінок на ОП, конкретних прикладів не наведено (3.3), крім того, ГЕР не знайшла на сайті ЗВО чітких та зрозумілих правил

визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на рівні «молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр».

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР не може погодитися з ЕГ у тому, що «Науково-педагогічні працівники регулярно оновлюють зміст освіти на основі новітніх досягнень історичної науки, правознавства, психології, педагогіки...» (Звіт ЕГ, с.12). Так, аналіз силабусів в частині рекомендованої літератури дозволив з'ясувати таке. У рамках ОК32 «Методика навчання історії» здобувачам рекомендується опрацювати, наприклад, такі джерела, що не відображають останні досягнення методичної науки, як: Єрмоленко А. Як працювати з джерелами інформації на уроках історії. Історія в школах України. 2007. № 7. С. 35–36; Желіба О. Теорія та методика навчання історії: форми уроку історії (на допомогу викладачу вищої школи). Історія в школі. 2014. №3. С.31–39; Зязюн І., Крамущенко Л., Кривоніс І. Педагогічна майстерність: Підручник. 3-є вид. К.: СПД Богданова А. М., 2008. 376 с. У перелік основної рекомендованої літератури в силабусі ОК7 «Вступ до спеціальності» також включено неактуальні праці: Історія української школи і педагогіки. Хрестоматія /Упор. О.Любар/. К.: Знання, 2003. 766 с; Макарчук С.А. Писемні джерела з історії України. Львів, 1999; Прокопчук В. С. Шкільне краєзнавство. Навч. посібник. К.: Кондор, 2011. 338с.; Реєнт О.П. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу. Український історичний журнал. 1999. №3. Також у перелік основної рекомендованої літератури включені матеріали конференцій, які не систематизують чи узагальнюють знання з дисципліни, а стосуються окремого невеликого питання, отже, доцільність їх включення у список основної літератури є сумнівною. В силабусі ОК22 Основи громадянського суспільства також рекомендовано неактуальну літературу, що не враховує стрімкі зміни у політико-правовій сфері в Україні, як: Основи демократії: підручник для студ. вищих навч. закладів. / за ред. А. Ф. Колодій. 3-тє вид., онов. і доп. Львів: Астролябія, 2009. 832 с; Пахарев А. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2011. 184с. Сучасних підручників/ посібників та й актуальних наукових праць у переліку наразі не включено.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

На основі аналізу силабусу ОК41 Атестаційний іспит ГЕР констатує, що такий іспит на ОП не передбачає/ не дає можливості перевірити всі компетентності, РН та ПРН, визначені в ОП. Наразі ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ (Звіт, с.15 Слабкі сторони) щодо «відсутності в Атестаційному іспиті психолого-педагогічної складової, застарілості в ньому рекомендованої літератури та відсутність в ній позицій з методики викладання». Зміст Атестаційного іспиту, окреслений у силабусі, не охоплює розділів/ тем з педагогіки та психології. Таким чином, Атестаційний іспит не дозволяє встановити рівень досягнення Інтегральної компетентності – «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та умов організації освітнього процесу в ЗЗСО та ЗФПО». Також Атестаційний іспит не дозволяє встановити рівень досягнення: ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності; ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів; РН3. Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; РН5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них; РН6. Називає і пояснює принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища ... Крім того, програма Атестації включає лише деякі питання з теорії держави і права та конституційного права і не охоплює питання галузевого права, що становить основний зміст шкільного правознавства і частково громадянської освіти. Відтак, Атестація не дозволяє перевірити і: ПК3. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, правознавства,...; ПРН1. Демонструє знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки, правознавства ..

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

До 5.2. Те, що у зміст Атестаційного іспиту не включені педагогіка та психологія, суперечить Положенню про організацію освітнього процесу ВНУ, згідно з п.7.1.1. якого, «Для спеціальностей «Середня освіта» у зміст програми іспиту та зміст випускної кваліфікаційної роботи повинні бути включені запитання або розділи, що будуть розкривати специфіку педагогічної складової обраної спеціальності (ОПП), міститимуть аналіз існуючих новітніх педагогічних технологій та їх практичне використання у професійній діяльності». Наразі йдеться саме про педагогічну, а не суто методичну складову. Підхід до Атестаційного іспиту на ОП не узгоджується з ч.1 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», згідно з якою «Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми». Атестація на ОП не дозволяє це зробити у повному обсязі. Виходячи із силабусу, Атестаційний іспит не передає практичних завдань, що не дозволяє перевірити ступінь сформованості у випускників ОП безпосередньо предметно-методичних умінь.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час

реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

У викладача ОК Історія України нового часу практично немає наукових статей/ монографій з тематики курсу, наявні праці стосуються методики навчання історії і представлені у збірниках матеріалів конференцій. У викладача ОК Історія країн Центральної та Східної Європи практично немає наукових статей/ монографій з тематики курсу, наявні праці стосуються історії України, зокрема історії Волині. У переліку «Публікації з дисципліни «Конституційно-правові засади захисту дітей» (Зведена Таблиця про викладачів) викладача цієї ОК вказані лише матеріали конференцій, у той час, як у пунктах 37 і 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності вказується, насамперед, на публікації у наукових фахових виданнях України. Лише у деяких викладачів на ОП є публікації у виданнях, які індексуються у наукометричних базах даних, зокрема Scopus та Web of Science

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідно до п.3 ч.2 ст.16 Закону України «Про вищу освіту», система ВЗЯО передбачає і «щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб». На сайті ЗВО є сторінка «Рейтинг успішності студентів у I півріччі 2023/2024 н.р.» <https://vnu.edu.ua/uk/reytynh-uspishnosti-studentiv> де викладено Рейтинги успішності для призначення академічної стипендії. Щодо результатів оцінювання НПП та оприлюднення відповідних результатів на сайті ЗВО, зокрема у формі рейтингу, ГЕР не знайшла.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої

програми

Під акредитацій інших ОП у ВНУ ЕГ та ГЕР вже надавали зауваження та рекомендації щодо дуальної освіти (<http://surl.li/setng> <http://surl.li/setol>), що необхідно врахувати у процесі моніторингу/ удосконалення ОП Історія. Правознавство (зауваження щодо 2.9.).

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР не знайшла на сайті ЗВО чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на рівні «молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр», для перезарахування кредитів/ балів/ оцінок на ОП.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На веб-сторінках кафедр вказано профілі НПП у наукометричних базах даних та ORCID не щодо усіх викладачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

У проєкті ОП 2024: - у переліку компетентностей та ПРН відобразити власне «громадянознавчий компонент» або не вказувати на нього в контексті опису «Орієнтація освітньої програми»; - переглянути перелік/опис компетентностей щодо більш повного відображення власне правничого та громадянознавчого складників підготовки вчителя на ОП, а також забезпечити кореляцію компетентностей та РН і ПРН; - описуючи окремі компетентності та РН і ПРН, конкретизувати рівень закладу освіти, або не вказувати його взагалі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У проєкті ОП 2024: - переглянути структуру ОП для забезпечення повноцінної теоретичної та методичної підготовки вчителя правознавства; - переглянути зміст ОП для забезпечення підготовки викладача закладу фахової передвищої освіти, відповідно до зазначеної в ОП професійної кваліфікації; - переглянути зміст та структурно-логічну схему ОП для оптимізації переліку ОК щодо їх спроможності забезпечити компетентності та результати навчання на програмі. Оперативно/ терміново привести освітню діяльність на ОП у повну відповідність до вимог законодавства, у тому числі локальних актів ЗВО. Починаючи з 2024-2025н.р., у рамках вивчення ОК26 «Методика навчання правознавства» (як у процесі навчання, так і під час підсумкового контролю) передбачити практичні завдання, без яких неможливо забезпечити формування предметно-методичних умінь і навичок вчителя правознавства. Виконати вимогу п.5.4.3. Положення про організацію освітнього процесу ЗВО та на 2024-2025н.р. розробити програму/силабус Психолого-педагогічної практики з урахуванням специфіки ОП Історія. Правознавство. Не використовувати термін «елементи дуальної освіти», оскільки він відсутній в освітньому законодавстві.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

До початку 2024-2025н.р. розробити чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на рівні «молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр», а також правила/ вимоги/ умови перезарахування відповідних кредитів/ балів/ оцінок під час вступу на ОП; послідовно дотримуватися цих правил під час реалізації освітньої програми. Систематично заохочувати здобувачів освіти на ОП до участі у проєктах неформальної освіти, у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Систематично поєднувати навчання і дослідження на ОП, зокрема шляхом залучення здобувачів вищої освіти до участі в наукових конференціях різного рівня. При розробці робочих програм/ силабусів на 2024-2025н.р. враховувати найновіші досягнення і сучасні практики у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ВНУ систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

На 2024-2025 н.р. увідповіднити зміст Атестаційного іспиту до: - Закону України «Про вищу освіту», згідно з ч.1 ст.6 якого, «Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми»; - пункту 7.1.1. Положення про організацію освітнього процесу ВНУ. Переглянути зміст Атестаційного іспиту щодо можливості перевірити всі компетентності, РН та ПРН, визначені в ОП. Залучати до проведення

контрольних заходів, передусім до атестації здобувачів на ОП, зовнішніх стейкхолдерів, експертів галузі, роботодавців.

Критерій 6. Людські ресурси

З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП публікувати статті, видавати монографічну та навчально-методичну літературу з тематики дисциплін, які викладають; тематику стажувань НПП наближувати до проблематики навчальних дисциплін, які забезпечують. Під час процедур конкурсного добору викладачів на ОП забезпечувати потрібний рівень їхнього професіоналізму, зокрема відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до ОК, які вони забезпечують на ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Для з'ясування стану справ на конкретній ОП проводити окремі опитування здобувачів різних ОП щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таких випадків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У процесі моніторингу й удосконалення ОПП враховувати пропозиції усіх категорій стейкхолдерів, а також зауваження, сформульовані під час акредитації інших ОП у ВНУ. Збирати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників, враховувати її для покращення ОП та освітньої діяльності на ній, використовувати приклади успішних випускників як мотивацію для здобувачів та вступників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Розробити й оприлюднити на сайті ЗВО чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на рівні «молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр», а також правила/ вимоги/ умови перезарахування відповідних кредитів/ балів/ оцінок під час вступу на ОП. На сторінках кафедр вказувати профілі у наукометричних базах даних та ORCID щодо усіх викладачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІВНА